Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Image not found or type unknow

Державний обліковий номер: 0826U001845

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 20-05-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чаюн Ірина Олегівна
2. Iryna O. Chaiun

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 035

Назва наукової спеціальності: Філологія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Філологія у вимірах сьогодення: мовознавство, літературознавство, перекладознавство

Дата захисту: 02-06-2026

Спеціальність за освітою: 035 Філологія

Місце роботи здобувача: Київський національний лінгвістичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125289

Місцезнаходження: вул. Велика Васильківська, Київ, 03680, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 12661

Повне найменування юридичної особи: Київський національний лінгвістичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125289

Місцезнаходження: вул. Велика Васильківська, Київ, 03680, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Київський національний лінгвістичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125289

Місцезнаходження: вул. Велика Васильківська, Київ, 03680, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 16

Тема дисертації:

1. Інтермедіальні коди французького художнього текстотворення XX-XXI ст.

2. Intermedial Codes in French Literary Text Production of the 20th-21st Centuries

Реферат/анотація:

1. Дисертація присвячена комплексному вивченню інтермедіальних кодів французького художнього текстотворення XX-XXI ст. на матеріалі романів Е.-Е. Шмітта «La Part de l'autre», «Lorsque j'étais une oeuvre d'art», «Ma vie avec Mozart», М. Уельбек «La Carte et le Territoire», Ж.-М. Ґ. Леклезіо «Le Procès-Verbal», Е. Вюяр «L'Ordre du jour». Актуальність дослідження зумовлена зростаючою увагою сучасної гуманітаристики до проблем інтермедіальності як одного з провідних механізмів художнього моделювання реальності, формування семіотичної багатошаровості тексту та трансформації традиційних наративних стратегій. У французькій прозі XX–XXI ст. інтермедіальні практики набувають системного характеру, відображаючи процеси взаємопроникнення мистецьких кодів і переосмислення меж між вербальним та візуальним, музичним, кінематографічним, документальним дискурсами. Попри значну кількість праць, присвячених інтермедіальності, проблема інтермедіального коду як структурної та семіотичної одиниці французького художнього текстотворення залишається недостатньо систематизованою, що зумовлює необхідність її комплексного осмислення. Наукова новизна одержаних результатів полягає у вперше здійсненому

системному аналізі інтермедіальних кодів французького художнього текстотворення XX–XXI ст. як цілісної наративно-семіотичної системи. Розроблено вперше ієрархічну типологію наративних функцій інтермедіальних кодів крізь призму аналізу французьких художніх текстів зазначеного періоду. У дисертації розроблено концепцію інтермедіального коду як інтегративної одиниці тексту, що функціонує на перетині різних мистецьких мов і забезпечує процес наративної семіотизації. Запропоновано та проаналізовано універсальні підходи і додаткові типології інтермедіальних кодів, а також обґрунтовано їхнє застосування у французькому тексті. У площині наративно-семіотичного аналізу окреслено та охарактеризовано онтологічну і трансформаційну інтермедіальність та їхні прояви у французькому художньому тексті. У ході дослідження виявлено, що інтермедіальні коди в аналізованих романах виконують не лише ілюстративну функцію, а виступають структуротворчим чинником. Пояснено та узагальнено, що у романах Е.-Е. Шмітта музичний та живописний коди стають засобом екзистенційного самопізнання персонажа, формують моделі альтернативної біографії та забезпечують механізм перекодування особистості. У творі «Ma vie avec Mozart» музичний код організує наратив як діалог культур і як форму інтимної духовної комунікації. У романі «La Part de l'autre» інтермедіальні візуальні та кінематографічні коди сприяють створенню ефекту подвійної історичної перспективи та альтернативного сценарію історії. У романі М. Уельбека «La Carte et le Territoire» виокремлено домінування візуально-мистецького та картографічного кодів, що моделюють постмодерну проблематику співвідношення репрезентації й реальності, території й образу. Простежено експериментальне використання медіальних стратегій, що поєднують кінематографічну фрагментарність, візуальну монтажність і психонаративну техніку внутрішнього мовлення у романі Ж.-М. Ґ. Леклезіо «Le Procès-Verbal»; проаналізовано документально-архівний код, який інтегрується в художній текст, формуючи ефект історичної реконструкції у тексті Е. Вюяра «L'Ordre du jour». Обґрунтовано положення про те, що інтермедіальний код виступає механізмом семіотичної трансформації художнього тексту, сприяє його поліфонізації та забезпечує багаторівневу взаємодію різних культурних дискурсів. Важливим висновком роботи є те, що інтермедіальність у французькому художньому дискурсі XX–XXI ст. постає як структурний принцип текстотворення, що визначає способи організації художнього простору, часу й суб'єктної перспективи. Теоретичне значення дисертації полягає у поглибленні розуміння інтермедіальності як системного явища художньої культури та уточненні категоріального апарату сучасної філології. Практичне значення результатів полягає у можливості їх використання у викладанні стилістики французької мови, інтерпретації французького тексту, історії французької літератури XX–XXI ст., інтермедіальних студій французького художнього текстотворення, лінгвонаратології, а також у подальших наукових дослідженнях проблем художнього текстотворення. Перспективою подальших досліджень вбачаємо розширення корпусу аналізованих текстів за рахунок сучасної французької художньої прози, поглиблення вивчення цифрових та аудіовізуальних медіальних впливів на сучасний роман, а також розроблення компаративних моделей зіставлення інтермедіальних стратегій у різних художніх дискурсах.

2. The dissertation is devoted to a comprehensive study of intermedial codes in French literary text production of the twentieth and twenty-first centuries, based on the novels La Part de l'autre, Lorsque j'étais une oeuvre d'art, and Ma vie avec Mozart by Éric-Emmanuel Schmitt, La Carte et le Territoire by Michel Houellebecq, Le Procès-Verbal by J.-M. G. Le Clézio, and L'Ordre du jour by Éric Vuillard. The aims of the research is determined by the growing interest of contemporary humanities in intermediality as one of the leading mechanisms of artistic modeling of reality, the formation of the semiotic multilayeredness of the text, and the transformation of traditional narrative strategies. In French prose of the twentieth and twenty-first centuries, intermedial practices acquire a systemic character, reflecting processes of interaction among artistic codes and a rethinking of the boundaries between verbal and visual, musical, cinematographic, and documentary discourses. Despite the considerable number of studies devoted to intermediality, the problem of the intermedial code as a structural and semiotic unit of French literary text production remains insufficiently systematized, which necessitates its comprehensive scholarly reconsideration. The scientific novelty of the obtained results lies in the first systematic analysis of intermedial codes in French literary text production of the twentieth and twenty-first centuries as an integral narrative-semiotic system. The study develops, for the first time, a hierarchical typology of the narrative

functions of intermedial codes through the analysis of French literary texts of the specified period. The dissertation elaborates the concept of the intermedial code as an integrative unit of the text that operates at the intersection of different artistic languages and ensures the process of narrative semiotization. Universal approaches and additional typologies of intermedial codes are proposed and analyzed, and their applicability to the French literary text is substantiated. Within the framework of narrative-semiotic analysis, ontological and transformational intermediality are identified and characterized, along with their manifestations in the French literary text. The study demonstrates that in the analyzed novels intermedial codes perform not merely an illustrative function but act as a structural factor. It is explained and generalized that in Schmitt's novels musical and pictorial codes become means of the protagonist's existential self-cognition, shape models of alternative biography, and provide a mechanism for the recoding of personality. In Ma vie avec Mozart, the musical code organizes the narrative as a dialogue of cultures and as a form of intimate spiritual communication. In La Part de l'autre, intermedial visual and cinematographic codes contribute to the creation of a double historical perspective and an alternative scenario of history. In Houellebecq's La Carte et le Territoire, the dominance of visual-artistic and cartographic codes is identified, modeling the postmodern problematics of the relationship between representation and reality, territory and image. The experimental use of media strategies combining cinematographic fragmentation, visual montage, and psychonarrative techniques of interior monologue is traced in Le Clézio's Le Procès-Verbal. The documentary-archival code integrated into the literary text and forming the effect of historical reconstruction is analyzed in Vuillard's L'Ordre du jour. The dissertation substantiates the thesis that the intermedial code functions as a mechanism of semiotic transformation of the literary text, contributes to its polyphonization, and ensures multilevel interaction among different cultural discourses. An important conclusion of the study is that intermediality in French literary discourse of the twentieth and twenty-first centuries emerges as a structural principle of text production, determining the organization of artistic space, time, and subject perspective. The theoretical significance of the dissertation lies in deepening the understanding of intermediality as a systemic phenomenon of artistic culture and in refining the categorical apparatus of contemporary philology. The practical significance of the results consists in the possibility of their application in teaching French stylistics, interpretation of French literary texts, the history of twentieth- and twenty-first-century French literature, intermedial studies of French literary text production, and linguistic narratology, as well as in further research on literary text formation. Prospects for further research include expanding the corpus of analyzed texts to encompass contemporary French prose, deepening the study of digital and audiovisual media influences on the contemporary novel, and developing comparative models for examining intermedial strategies in different artistic discourses.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Новий напрямок у науці і техніці

Публікації:

- Чаюн, І. (2023). Інтермедіальність як принцип побудови художнього тексту (теоретичний аспект). Актуальні питання гуманітарних наук, 64(2), 253-257. DOI https://doi.org/10.24919/2308-4863/64-2-40
- Чаюн, І. (2025). Типології інтермедіальності у сучасній лінгвістиці: проблеми та перспективи. Проблеми семантики, прагматики та когнітивної лінгвістики, 47, 187-194. URL : https://semantics.knu.ua/uk/article/view/3780

- Чаюн, І. (2025). Інтермедіальність у художньому дискурсі: лінгвістичні інструменти та аналіз. Актуальні питання гуманітарних наук, 89(2), 276-281. DOI https://doi.org/10.24919/2308-4863/89-2-40
- Чаюн, І. (2025). Лінгвосеміотичні механізми моделювання інтермедіальності у французькому художньому дискурсі на матеріалі романів Е.- Е. Шмітта «La Part de l'autre», «Ma vie avec Mozart». Закарпатські філологічні студії, 42(2), 124-128. DOI https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2025.42.2.22
- Чаюн, І. (2025). Наративні стратегії конструювання та деконструювання у романі Е.-Е. Шмітта «Lorsque j'étais une oeuvre d'art». Закарпатські філологічні студії, 43(1), 107-111. DOI https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2025.43.1.19
- Чаюн І. (2025). Наративна семіотизація як форма вияву інтермедіальності художнього тексту (на матеріалі французького роману Е.- Е. Шмітта «La Part de l'autre». Нова філологія, 100, 220-225. DOI https://doi.org/10.26661/2414-1135-2025-100-28

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0123u102297

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Філоненко Наталія Георгіївна
2. Nataliia Filonenko

Кваліфікація: д. філол. н., доцент

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9674-1641

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний лінгвістичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125289

Місцезнаходження: вул. Велика Васильківська, Київ, 03680, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Косович Ольга Василівна
2. Olga Kosovych

Кваліфікація: д.філол.н., професор, 10.02.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1651-9769

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Код за ЄДРПОУ: 02125544

Місцезнаходження: вул. М. Кривоноса, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46027, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Станіслав Ольга Вадимівна

2. Stanislav Olga Vadymivna

Кваліфікація: д. філол. н., доц., 10.02.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, Київ, 01033, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Миронова Наталя Володимирівна

2. Natalia V. Myronova

Кваліфікація: к. філол. н., доц., 10.02.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9273-3863

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний лінгвістичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125289

Місцезнаходження: вул. Велика Васильківська, Київ, 03680, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сидельникова Лариса Вікторівна

2. Larysa Sydelnykova

Кваліфікація: д. філол. н., 10.02.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7975-7935

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний лінгвістичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125289

Місцезнаходження: вул. Велика Васильківська, Київ, 03680, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Ізотова Наталя Павлівна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Ізотова Наталя Павлівна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Стефанова Наталія Олександрівна
Реєстратор	Юрченко Тетяна Анатоліївна
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна